

Ігор Гонак
аспірант
Тернопільський національний економічний університет

МАЙНІНГ КРИПТОВАЛЮТ: ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

У всі часи йшла жорстка конкуренція між економічними суб'єктами за ресурси, за допомогою яких створювалося індивідуальне і суспільне багатство. Основними ресурсами були капітал, земля і трудові ресурси або просто люди. Через обмеженість цих ресурсів створене ними багатство також було обмеженим. У сучасних умовах появився, на наш погляд, четвертий ресурс, який є безмежним – інформаційний. Саме з цим пов'язано те, що найдорожчими за капіталізацією є компанії, які працюють в інформаційній сфері – Гугл, Майкрософт, Фейсбук та інші. Ці компанії за капіталізацією випереджають багато нафтовидобувних, газовидобувних компаній та інших колишніх економічних лідерів.

Із розвитком високих інформаційних технологій своє місце значне місце в економічному житті як окремих громадян, так і багатьох країн зайняв майнінг криптовалют. Хоча криптовалюти через свою велику цінову волатильність є на сучасному етапі економічного розвитку більше інвестиційним, а не традиційним грошовим, інструментом, майнінг криптовалют є доброю альтернативою традиційній зайнятості.

Інвестувавши фінансові ресурси в об'ємі, необхідному для розвитку інших альтернативних видів бізнесу (як малого – при купівлі однієї-п'яти майнінг-ферм на чотири-вісім відео карт чи середнього або великого бізнесу з придбанням значного обсягу майнінг-ферм з великою кількістю відео карт), інвестор стає, фактично, фінансово-незалежною особою – за наявності безперебійного електричного живлення та безлімітного інтернету безперервно утворюються фінансові ресурси у режимі 24/7 і не вимагають постійного управлінського втручання..

Слід відмітити, що майнінг (або, точніше, майнінг-ферма) є, фактично, станком по майнінгу грошей (якщо скажу «друкування» або «виробництво» грошей, то це вже стаття ККУ).

Ми маємо можливість майнити ту «монету» (криптовалюту), яку забажаємо чи переходити вільно на інші «монети», і майнити їх. Отже, ринок і ми самі контролюємо цінність і вартість ресурсів, які ми майнимо.

Проблемою не є навіть можлива заборона деяких урядів щодо обігу криптовалют на території країни – майнер може вільно реалізувати наявні у нього «монети» на біржах багатьох країн, конвертувати «монети» у необхідні йому гроші (долари, єни, євро чи гривні) і отримати їх через банківську картку.

Уряди багатьох країн вже легалізували обіг криптовалют (наприклад, Японія) і навіть в Україні, де законодавства щодо майнінгу чи обігу криптовалют немає, вже є криптомати (у

Києві та Одесі), через які криптовалюти можна вільно обміняти на готівку. Тому забороняти їх обіг не має сенсу – навіть у СРСР при наявності кримінальної відповідальності за готівковий обіг вільноконвертованих валют цього обігу побороти не змогли. Отже, уряди можуть легалізувати обіг криптовалют на своїх умовах, проте, не зможуть його реально заборонити чи зупинити. Україна вже розробляє відповідний законопроект.

14 вересня 2018 р. у Верховній Раді було зареєстровано законопроект №9083 про запровадження податку на операції з криптовалютами. Законопроект вводить в обіг такі поняття, як віртуальні активи, токен, токен-актив, криптовалюта, емітент віртуального активу, майнінг, операції з віртуальними активами, прибуток від операцій із віртуальними активами.

Запропонований закон має вивести з тіньового ринку великий обсяг операцій, а також забезпечити поповнення бюджету за рахунок залучення до оподаткування кардинально нового виду доходів фізичних і юридичних осіб — доходів від операцій з віртуальними активами.

За розрахунками авторів законопроекту, легалізація криптоактивів і їхнє оподаткування принесуть надходжень до бюджету не менш як 1,27 млрд грн на рік. Цю цифру розраховано, виходячи з даних про ринок віртуальних валют, який в Україні оцінюється сьогодні в 98,7 млрд грн, або 3,5 млрд дол.

Для аналізу ми використаємо майнінг-ферму із наступними параметрами.

На таку ферму дається гарантія приблизно три роки, тобто можна легко розділити амортизаційні відрахування по місяцях по прямолінійному методу:

$$AB = 2700 / 36 = 75 \text{ дол на місяць}$$

Поточні (змінні) витрати, а саме – витрати на електроенергію (приблизно 0,85-0,95 кіловат електроенергії на годину), на майнінг-ферму складають приблизно 40-65 доларів США на місяць.

Якщо встановити майнінг-ферму у місці проживання фізичної особи, то витрати на електроенергію будуть оплачуватись по тарифу 1,68 грн за кіловат-годину, що за місяць складе приблизно:

$$ZB = 0,9 * 1,68 * 24 * 30 = 1088,64 \text{ грн або біля 38-40 доларів}$$

При цьому, також можна до постійних витрат віднести витрати на оплату Інтернету, які складають від 4 до 6 доларів на місяць, але якщо ви і без майнінгу оплачували і використовували інтернет, то цими витратами можна знехтувати.

«Стантартна» майнінг-ферма на шість відео карт має можливість «заробляти» на місяць приблизно 0,4 ЕТН (ефіра) (друга за значенням криптовалюта після біткойна).

Отже, точка безбитковості без врахування амортизаційних відрахувань складає:

$$TB = 40 / 0,4 = 100 \text{ доларів США за один ЕТН.}$$

або із врахуванням ціни оплати за інтернет від:

$$TB = (40+4) / 0,4 = 110 \text{ доларів США за один ЕТН.}$$

Якщо ціна ефіра більша, то інвестор вже покриває поточні витрати і має можливість амортизувати інвестовані ресурси.

Точка безбитковості з врахуванням амортизаційних відрахувань складає:

$$TB = (75+40) / 0,4 = 290 \text{ доларів США за один ЕТН.}$$

або із врахуванням ціни оплати за інтернет від:

$$TB = (75+40+4) / 0,4 = 300 \text{ доларів США за один ЕТН.}$$

При цьому, варто звернути увагу на теплову енергію, яка виділяється при роботі мійнінг-ферми.

Наприклад, при витратах на опалення приміщення 250-300 кубічних метрів газу аналогічну площу може «опалювати» дві майнінг ферми. Отже, економія на опаленні складає за сезон:

$$E = 300 * 6,958 * 5 = 10437 \text{ грн. або приблизно 400 доларів.}$$

За три роки, поки розповсюджується гарантія, економія з однієї ферми складе:

$$E = 400 / 2 * 3 = 600 \text{ дол.}$$

Це є прямим економічним ефектом і у такому випадку вартість ферми можна вважати:

$$B = 2700 - 600 = 2100 \text{ доларів.}$$

У різних випадках калькуляція економічного ефекту різна, проте, головним у майнінгу є те, що економічний ефект незаперечний.

Список використаних джерел

1. Пуцентейло П.Р., Гуменюк О.О. Цифрова економіка як новітній вектор реконструкції традиційної економіки. Інноваційна економіка. 2018. № 5-6 (75). С. 131-143.
2. Язлюк Б.О. Волошина В. В. Організація обліку витрат операційної діяльності в умовах комплексної автоматизації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. Вип. 15. С. 118-121.